

רני ושמחה

ארגון להפצת ערכי היהדות

גליון חודשי < חודש כסלו > א' כסלו תש"פ

גליון מס' 25

זמני השבת באשתאול - פרשת תולדות

כניסת שבת: 16:17 < יציאת שבת: 17:08

תורה ומדע

הטבור

כידוע בתקופת ההריון יש לטבורו של העובר תפקיד חשוב ביותר, בהיותו משמש כשער כניסה דרכו מקבל העובר את המזון והחמצן מהשליה באמצעות חבל הטבור, לאחר הלידה כאשר התינוק אוכל בפיו ונושם באפו אין יותר צורך בשער כניסה זה והוא נסגר, הדעה הרווחת בקרב אנשי הרפואה והביולוגיה היא כי בזה מסתיים תפקיד הטבור לחלוטין.

אולם בספר טעמי המנהגים ומקורי הדינים (עמ' תקעד) מציין בשם ספר קדמון ביותר כי לפי המסורת היהודית גם לאחר הלידה ובמשך כל חיי האדם הטבור אינו נעול לגמרי כפי שהוא מראה אלא משמש הוא כשער לשאיבת זיהומים מסויימים והוצאתם החוצה מן הגוף, וזה לשונו: לירקון שקוראים צהבת יקח יונה זכר לזכר ונקבה ולנקבה ויושיבנה על טבורו ותשאב היונה את כל הירקות עד גמירה והיונה תמות בדוק! עד כאן לשונו.

מחקר רציני שהתקיים בשנת 1987 גילה בבדיקות דם שנערכו לחולה מיד בסיום הטיפול ביונים גילתה כי רמת הבילירובין בדמו ירדה בשיעור של 25%, מעקב אחרי החולים העלה כי אלו אשר טופלו ע"י יונים הבריאו כליל לאחר שלשה ימים בעוד שחולים המטופלים ע"י תרופות מחלימים בדרך כלל לאחר 28 ימים, במקביל לזה נערך ניתוח של היונים המתות בו התברר כי גופם של היונים נקי לגמרי ולא נמצא בהם אפילו נגיף אחד, רק שינוי אחד התגלה: הכבד של כל היונים היה מוגדל ופגוע, וכידוע הכבד הוא האבר הנפגע במחלת הצהבת, ממחקר זה רואים בבירור שלא כמו השערת הרופאים שהטבור נסגר לחלוטין מיד בצאת העובר לאוויר העולם, אלא ממשיך הוא להיות פתוח כדי לאפשר להוציא מהגוף מחלות זיהומיות שמתבובות בתוכו.

מאמר החודש

רבות לפני בטרן, והתורה מעידה שרה עקרה היא ובכדי שתזכה לילד צריך ניסים, אבל אברהם ושרה לא מתייאשים, הם מתפללים תפילה ועוד תפילה ואכן לעת זקנותם שרה התעברה, השמחה גדולה מאוד אי אפשר לתאר שמחה שכזו, אבל מה אמרו ליצני הדור? "מאבימלך נתעברה שרה שהי כמה שנים שהתה עם אברהם ולא נתעברה הימנו", אברהם ושרה שומעים את הקולות - ומה הם אומרים? אולי כדאי להכריז קבל עם ועדה על השקרים הנוראים, הלא הם מוציאים עלינו שם רע, ומה גם שאם נשתוק ייחשב זה להודאה ולאומות דבריהם!

כוחה של השתיקה

אברהם ושרה בחרו לשתוק ולא להגיב, אין מילה של תגובה, אנחנו לא נכעס ולא נצעק, מה עשה הקב"ה? אתם שותקים ומבליגים - אני יודע לכולם שהאמת אתכם.

הקב"ה צר פלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם ואז העידו כולם "אברהם הוליד את יצחק", כולם ידעו ששרה לא מאבימלך נתעברה אלא מאברהם, ואותם ליצנים התבדו ונדעו לכל כשקרנים ורשעים, זוהי שכרה של השתיקה, מי ששותק ומבליג על עוול שנעשה לו - הקב"ה נלחם בשבילו, ומשלם לו כבר כאן בעולם הזה על שתיקתו.

זוג חשוך בנים שנים רבות מתפללים ומתחננים לה' שיזכה אותם בבנים ובנות ולכל הפחות בילד אחד שיאיר את ביתם החשוך והשמם, שיהיה למי להעניק, לתת, לראות חיוך של ילד.

לאחר הרבה שנים אכן ה' שמע לתפילתם וברחמים גדולים תוך ניסים גלויים האשה נפקדה לעת זקנתה בפרי בטן. והנה תוך כדי הלוכה ברחובה של עיר בזמן שכבר ניכר לעיני כל שהיא מעוברת משוחחים אנשים פוחזים וריקים ואומרים "הלא שנים רבות אשה זו לא נפקדה בפרי בטן, ומה קרה עכשיו? מוכרחים אנו לומר שעיבור זה אינו מבעלה אלא מגוי פלוני שראינו ששהתה עמו במשך מספר ימים".

התגובה

שומעים הזוג האומלל את הקולות ולא מאמינים למשמע אזנם, הלא הם יודעים את האמת והם גם ראו את הניסים ואת ההשגחה שמלווה אותם, אין ספק - מיד הם יקומו ויצעקו ויזופו בכל מי שעלתה מחשבה זו בליבו על רשעותו וויכוחו על הוצאת שם רע ועל שקריו הנבזים, ועל הצער הרב שהם חוו עד עתה ועד שהגיע שמחה בביתם יש כבר מי שזורק בו דופי, חייב עכשיו להשתיק את הקולות ואפילו במלחמה של ממש.

אברהם אבינו ושרה אמנו המתינו שנים

הערים עליו ואמר ששרה היא אחותו ולכן קילל את שרה שבנה יהיה עיוור ונתקיימה קללתו, ז. כי בשעת עקידתו של יצחק בכו המלאכים לפני הקב"ה ודמועותיהם ירדו לתוך עיניו של יצחק ומאז נחלשה ראייתו עד שלבסוף נתעורר.

היבט שרבקה מסרה ליעקב רק שני גדיי עיזים שיביא ליצחק אביו, ואילו בפסוק כתוב שהביא לו גם יין, וכתבו רבותינו שהיה זה יין משומר מששת ימי בראשית שהביאו המלאכים ליעקב מגן עדן.

היבט כי הטעם שעשו התעכב בשדה עד שיעקב כבר לקח את הברכות, מפני שכל אותו יום היה צד עופות קושר אותם בצד כדי ללכת לצוד עוד ובינתיים בא מלאך והיה משחרר אותם, ולא הצליח למצוא חיה טהורה עד שלקח כלב ושחטו, ונדוע הדבר ליצחק ברוח הקודש ולא אכל מצידו.

היבט כשעשו הגיע לקחת את הברכות וראה שכבר נטל אותם יעקב, אמר ויעקבי זה פעמיים, וביארו המפרשים שכשומר "זה" לא נתכוון על יעקב כיון שכבר יעקב לא היה שם, אלא כוונתו הייתה על הסיר שהיה מונח שם שאותו לא הספיק יעקב לקחת, ואמר עשו שהסיר עיכב אותו פעמיים גם שעל ידי הנזיד עדישים שהתבשל בסיר הזה נלקחה ממנו הבכורה, וע"ב גדיי עיזים שהתבשלו בו נטלו ממנו הברכות.

היבט כשהתרוצצו הבנים בקרבה של רבקה, פנתה לבית מדרשו של שם שיאמר לה מדוע כשעוברת על פתח בתי מדרש העובר רוצה לצאת, וכשעוברת על פתח בית עבודה זרה שוב העובר רוצה לצאת, ולא הלכה לבית מדרשו של אברהם אבינו הגם שהיה חי וידע לענות לה כדי לא לצערו.

היבט כי ג' הבארות שחפר יצחק רמז יש בהם: באר הראשונה שנקראת "עשק" היא רמז לבניין בית המקדש הראשון, והבאר השניה הנקראת "שטנה" רומזת על בניין בית המקדש השני שנחרב בגלל שנאת חינם, שנאת חינם היא המצאתו של השטן שאדם רב על רעהו בלי סיבה, והבאר השלישית שלא היה בה שום מחלוקת הרי היא רומזת לבניין בית המקדש השלישי שהוא עתיד להיבנות במהרה בימינו בשלום ובאהבה.

היבט כי ישנם כמה סיבות מדוע כהו עיני יצחק לעת זקנותו: א. מפני נשיו של עשיו שהיו מקטירות בכל יום קטורת לעבודה זרה ואותו עשן גרם נזק לעיניו, ב. יצחק התפלל שישבול ייסורים בעולם הזה כדי שיגיע נקי וטהור לעולם הבא, ג. מפני שהסתכל בעיניו של עשו הרשע, ד. מן השמים כיוונו כן כדי שיעקב יבוא ראשון ויטול את הברכות, ה. כדי שיצחק לא יוכל לצאת לרחוב ויתבזה ע"י שיאמרו האנשים ראו זהו אביו של עשו הרשע, ו. שכשהיה אברהם בארץ פלישתים לקח ממנו אבימלך את שרה ונענש בעונשים קשים, והצטער הוא על זה שאברהם

הפטרת השבוע: "משא דבר ה' אל ישראל ביד מלאכי" (תרי עשר, מלאכי פרקים א' ב')

הנבואה על אדום

אומר מלאכי הנביא אל עם ישראל הקב"ה אוהב אתכם אהבת עולם, ואם תשאלו מי אמר שהאהבה מתייחסת אלינו בעצמינו, אולי היא בגלל האבות הקדושים, ע"ז משיב הקב"ה שאין זה יתכן שהאהבה בגלל האבות מפני שליעקב אבינו היה גם בן בשם עשו ואם אהבתם היא מצד האבות אזי גם את עשו הייתי צריך לאהוב, ואתם רואים שאין אני עושה כן אלא אני שונא את עשו, שם את עריו שממה ואת נחלותיו לשממון, וגם אם אדום יאמר כן מה שקרה לערים שלי זה בגלל פגעי הטבע והעוני שיש בתוכנו אבל כאשר ישתפר מצבינו נשוב ונבנה את הערים ואת החורבות, ואומר הקב"ה זה לא יהיה כי הם יבנו ואני אהרוס, ועינכם תראינה היאך שאני מתנקם באדום, וכשתגדל נקמתי באדום ממילא יגדל כבודי בעם ישראל, כי כשזה נופל זה קם.

תוכחת הכהנים

בן יכבד אב ועבד אדוניו, אם אב אני איה כבודי, ואם אדון אני איה מוראי, אמר הקב"ה לכם הכהנים בוזי שמי, אשר מקריבים על מזבחי לחם

מגואל בזה שאתם אומרים שהמזבח הוא מקום מגעיל שמקריבים עליו חלב ודם, וכן במה שאתם מקריבים ע"ג המזבח קורבנות עיוורים או פסחים או חולים, אם תקריבו כזאת מנחה לפני אחד מהשרים האם יקח זאת מידכם האם ירצו זאת בוודאי שלא, וא"כ היאך אתם מעיזים להקריב כן לפני אמר הקב"ה, אחרי עשותכם זאת היאך אתם יכולים להציג עצמיכם כשלוחי ישראל לפני, וכי נראה לכם שאשמע את תפילתכם וארצה לראות את פניכם, אין לי חפץ בכם ומנחה לא ארצה מידכם, ממזרח שמש ועד מבואו מהולל שמי בגויים, אפילו עובדי ע"ז יודעים שאני מעל כולם, לעומת זאת אתם הכהנים מחללים את שמי באומרכם שולחן ה' מגואל הוא.

עונש הכהנים

דעו לכם שאם לא תשמעו ולא תשימו על לב לשוב מדרככם הרעים ולתת כבוד לשמי, ושלחתי בכם את המארה וקללתי את ברכותיכם, זאת אומרת מה שעד היום ברכתי את הדגן תירוש ויצהר אני אקלל אותם, את קרבן חגיכם שתקריבו לפני אני אזרה את פרשו על פניכם, כאדם שמקריבין לפניו

תוכחת הכהנים השנייה

עתה שב הנביא ומוכיח את הכהנים על כל מעשה הזימה שהם עושים בזה שלוקחים נשים נוכריות, ולא רק שרוקים נושאים נשים נוכריות, אלא גם כאלה שיש להם נשים יהודיות לוקחים עוד נשים נוכריות עליהם ועושים את נשותיהם היהודיות כמו אלמנות מבוזות ומעוונות. מסיים הנביא ואומר עוד יבוא היום שאשלח לכם את האדון אשר אתם מבקשים ואת מלאך הברית, שכשהם יבואו לא יוכלו לעמוד בפניהם, כי כאש הם מצרפים וכבורית הם מכבסים, ואז הם יבחנו את בני לוי אחד אחד מי מתאים לעבודת בית המקדש ומי לא ויזקקו אותם כזהב וככסף ואז "ערבה לה" מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות".

הגורל והצעתו של מאיר

מפקד השיירות החליט כי הנהג המוביל יבחר בהגרלה, ששמו יעלה בגורל יעלה אל תא הנהג של המשאית הראשונה ויוביל את השיירה, האיש ששמו עלה עכשיו בגורל היה יהודי ניצול שואה, הוא חווה על בשרו את כל מוראותיה של השואה הנוראה, בניסי ניסים הוא ניצל מיד המרצחים, עלה לארץ הקים משפחה ופתח בחיים חדשים, לגנד עיניו עלו כעת דמויות רעייתו וילדיו הקטנים, אשר מי יודע אם יזכה שוב לשוב ולראותם? חבריו כבשו את פניהם בקרקע שותפים לחרדת המוות שאופפת כעת את חברים לנשק, ופתאום קם חסיד גור צעיר "מאיר טיפנברון" שמו, ניגש בצעדים אמיצים אל המשאית המובילה, אותות שנות העיניו והרעב שעבר בשואה האיזמה עדיין ניכרו על גופו הכחוש ובטון תקיף אמר לנהג "תן לי את המפתחות אני אחליף אותך" ! מאיר נולד בעיירה בליץ שעל גבול פולין גליציה כשהיה בן שלוש עשרה פרצה המלחמה, את רוב בני משפחתו איבד בתופת ונותר לפליטה עם שתיים מאחיותיו בלבד, השלושה התגלגלו לסביבר, שרדו ברעב ובכפור, והגיעו לארץ ישראל על סיפונה של אונייה "אקסדוס", כאן גוייס מאיר כרבים מן העולים למאמץ המלחמה מול הפורעים הערביים, במקורו בא מאיר ממשפחת אדמורי" צאנו ואולם בשנות המלחמה פגש את החסיד הנודע ר' לייבל קוטנר ובעקבותיו התקרב לעולמה של חסידות גור.

הימים ימי מצור על ירושלים שנת תש"ח, החלטת האו"ם בכ"ט בנובמבר על "תוכנית החלוקה" של ארץ ישראל בין ערבים ליהודים, העמידה במוקד המאבק את הקרב על ירושלים, על פי ההחלטה ירושלים וסביבותיה היו אמורים להיות אזור בין לאומי, היהודים לא הסכימו לוותר על ירושלים וגם הערבים מצידם תבעו ריבונות מלאה עליה, לשני הצדדים היה ברור שהקרב על ירושלים יכריע את הגורל על המערכה כולה, הישוב היהודי ריכו מאמצים גדולים לחיוק עמידתה של ירושלים שהייתה למעשה נצורה, נתיב האספקה מהשפלה עבר בדרך מפותלת שהייתה חשופה לפעולות איבה רבות מצד הערבים, משאיות שניסו לפרוץ את המצור הותקפו והועלו באש, בעקבות זאת הוחלט על תנועה בשיירות כדי לספק את הצרכים החיוניים של יושבי ירושלים, המשאיות שהובילו אוכל נשק ותחמושת נסעו בשירה שאותה ליוו כוחות מוסמים, אולם הערבים מצידם המשיכו לארוב לשיירות ולירות לעברן, כל נסיעה כזאת הייתה כרוכה במסירות נפש גדולה, סכנה גדולה נשקפה במיוחד למנהיגי השיירה שבמקרה של תקיפה היה הוא היעד הראשון לתקיפה.

כבר זכית להקים משפחה ויש לך ילדים קטנים, הם זקוקים לך, אם יקרה לי אסון חס וחלילה חלומותיי יאבדו, ואולם אתה אם לא תחזור בשלום תותיר אחרך אלמנה ויתומים, לכן אני נוסע בראש השיירה ולא אתה, דבריו המצמררים של מאיר הצעיר הותירו את האיש פעור פה, בלי אומר ודברים כמי שחזר מעמוד התלייה ירד מן המשאית מביט במאיר המטפס בזריזות אל מקומו ומתיישב על כסאו, בחצי חיוך המרחף על פניו נופץ מאיר לשלום לחץ על דוושת ההאצה והמשאית זינקה קדימה, מותירה אחריה את הלוחמים האחרים משתאים לנוכח מסירות נפשו של חבריו.

ניסון של מאיר

חסדי ה' הוסיפו ללוות את מאיר, הנסיעה עברה בשלום וכך הקרבות שבהם השתתף במלחמת השחרור, הוא זכה להיחלץ בשלום מהמערכה והקים דור ישרים מבורך בארץ ישראל, הוא דבק באדמו"ר הבית ישראל מגור ואף זכה להתברך מפיו בבית מדרשו בעצם יום הכיפורים תשל"ד בשעה שגוייס בעיצומה של התפילה ביום הקדוש הישר לקרבות המרים בסיני, במהלך המלחמה נפצע מאיר קשה בקרב באל-עריש, מתוך הכרתו המעורפלת שמע את ציוותי החילוץ סבורים שכבר אינו בחיים, באותם רגעים נשא תפילה חרישית לבורא עולם ובה התחנן שארבעת ילדיו ייכנסו לחופה, ואולם ניסי השם המשיכו ללוותו, הוא החלים ולאורך כל חייו נשא שבח והודיה לבורא עולם על חסדיו, התגורר בבני ברק ונפטר ב' בניסן תשע"ד בהיותו בן 83 מוקף בילדיו ונכדיו דור ישרים מבורך, אין ספק שמסירות נפשו למען הזולת האריכה ימיו ושנותיו וזכות זו עמדה לו לראות זרע קודש בנים ובנות נכדים ונכדות, יהי זכרו ברוך.

חשיב כהלכה

מרן הגאון הרב
יצחק רצאבי שלי"א
פוסק עדת תימן
מח"ס בארות יצחק,
שו"ת עולת יצחק, שו"ע המקוצר, ועוד.

בישל אורז ולא בדקו קודם לכן וכן אפה לחם ללא ניפוי הקמח - האם מותר לאכלם?

מותר בדיעבד, אלא אם כן ראו מקודם שהיתה בהם תולעת.

מן הקלח ע"י סכין, לשטוף ולבדוק. תותים, קשה לבדוק, אך יש לקלף שכבה דקה סביב סביב ולשטוף היטב.

פרי שנגוע בתולעים - האם יועיל לרסקו או לטחון אותו היטיב?

לא.

הדג דגים ומצא שהם ממין כשר - האם צריך לחוש שיש בו תולעים ומפני כך לאוסרו?

צריך לבדקם.

האם צריך לבדוק פיצוחים כמו גרעיני אבטיח קשוי פסטוק וכדו' מחשש של תולעים, וא"כ כמה צריך לבדוק?

אין חובה לבדקם. אגב יש להעיר כי אף שיתכן לפעמים בקשוי תולעים, אך בדרך-כלל זה כמו אבק מהגידול שלו.

האם ניתן לסמוך על אדם שאינו שומר תורה ומצוות שיבדוק מאכלים הנגועים בתולעים?

לא. אבל גם שומר תורה, דוקא כשהוא מדקדק במצוות ובעל הבנה וכו', נאמן, כמבואר בפרי תואר סימן פ"ד ס"ק כ"ג ושאר פוסקים, ובשלחן ערוך המקוצר סי' קל"ה סעיף י"ח.

מהו אופן הניקוי הנדרש לחסה, תירס, כרוב, תותים?

כיון שלחסה ולכרוב יש קיפולים רבים, צריך לבדוק היטב בחורים ובסדקים, להשרות עם מי ניקוי, ולהסתכל מול מקור-אור שיהא שקוף, שאז אפשר לראות אם יש תולעים. תירס, להפריד את הגרגירים

אקטואליה בהלכה

שאלה: מעשה באשה שרצתה להכין עוגה וראתה שחסרות לה ביצים, פנתה לשכנתה וביקשה ללוות 6 ביצים, והנה בשעה ששברה את הביצים מצאה באחת מהם דם וזרקה אותם לפח, וכשהחזירה את הביצים לשכנתה החזירה רק 5 ביצים, ואמרה לה שבאחת מהביצים היה דם וזרקה אותה, כיון שלא הייתה ראויה לשימוש אינה חייבת להחזירה, האם צודקת השכנה הלווה בטענתה או שחייבת להחזיר 6 ביצים בכל אופן?

תשובה: כתב השולחן ערוך (יורה דעה סי' סו ס"ג) טיפת דם הנמצאת בביצה "בחלבון" זורק את הדם ואוכל את השאר, ואם הדם נמצא

"בחלמון" כל הביצה אסורה, ודעת הרמ"א לאסור כל ביצה שיש בה דם בין בחלבון ובין בחלמון. **עוד יש לדעת** שכל הדין הזה הוא דוקא בביצה שנולדה מתרנגול ותרנגולת, אבל ביצים המשווקים כיום ע"י חברת תנובה וכדומה אפילו אם נמצא דם בחלמון וכל שכן אם נמצא בחלבון זורק את הדם משום מראית העין ואוכל את שאר הביצה, והטעם כיון שביצים אלו אינם ראויות לגדל אפרוחים אין לחוש בהם משום ריקום אפרוח, **ואע"פ** שיתכן שיש קצת ביצים של זכר ונקבה מעורבות בביצים המשווקות, מכל מקום כיון שרובן הגדול הם מביצים שאינן של זכר אמרינן "כל דפריש מרובא פריש" והרי הן מותרות.

לאור האמור: האשה שלוותה את הביצים ומצאה דם באחת מהם, אם מדובר בביצים

של תנובה וכדומה הרי הם מותרות באכילה, ואם כן כשהיא זרקה את הביצה היא הפסידה את עצמה ומחוייבת להחזיר לשכנתה 6 ביצים, אולם אם היא יודעת שגם השכנה שלה אם הייתה מוצאת דם בביצה לא הייתה מוציאה את הדם אלא הייתה זורקת את כל הביצה, אם כן נמצא שלא הפסידה את חברתה כלום ובאמת באופן כזה מחוייבת להחזיר רק 5 ביצים בלבד, וכן אם הביצים שלוותה משכנתה אינם של תנובה אלא הם באו מזכר ונקבה שאז מעיקר הדין אם יש בהם טיפת דם אסורים באכילה (כשהדם בחלמון) פטורה מלהחזיר את אותה ביצה הנגועה בדם, **ודע!** שכל האמור לעיל הוא דוקא בהלוואה אבל אדם שקנה ביצים ומצא שברוב הביצים יש דם ואין הביצים ראויות לאכילה אין המקח בטל וחייב הקונה לשלם עבור כל התבנית.

אחת שאלתי

הצדיק הגדול ביותר בניסיונותיו שלו לא נהפך לצדיק בבת אחת על כולם עברו עליות וירידות, וגם על הצדיקים עברו מורדות ביחס לדרגתם, וכיצד בסופו של דבר נגמל הצדיק מחטאיו? רק בדרך זו: מתחילה חטא אחת לחודש אח"כ נתאמץ בכל כוחו לא לחטוא ונכשל רק אחת לחודשיים, ואח"כ אחת לארבעה חודשים עד שראה הקב"ה את מסירות נפשו וסייעו להינצל מידי יצרו לגמרי, אין אדם בעולם שהחליט בבת אחת זהו! אני מהיום לא עושה את המעשה שאני חושק בו לעולם, כשאדם נכנע ליצרו מיד הרי שאינו נותן שום סיכוי לעצמו לעולם להתנתק מהחטא, ואדרבה עברה גוררת עברה ובזה ילך מדחי אל דחי.

שאלה: כיצד לנהוג בשעה שנתקף האדם בחשק גדול לעבירה חמורה?

תשובה: עיקר העבודה בזמן שאדם נתקף בחשק גדול לעבירה הוא למשוך כמה שיותר את הזמן, דהיינו לדחות את ביצוע העבירה למחר, לעוד חצי יום ואפילו לעוד שעה, העיקר שלא להישמע מיד ליצר! ישנם רבים שמיד כשמותקפים ע"י יצרם מחליטים זהו! נכנע מידי! וטענתם היא הרי ממילא היצר ינצח, שהרי מניסיוננו בעבר תמיד הוא ניצח במוקדם או במאוחר, ואם כן למה נצטער ונתמקמק עמו במלחמה בצער וסיוגו כשבין כה הוא יהיה המנצח!

וזה טעות חמורה על האדם להבין, כל אדם ואפילו

שאלה: מה הם גדרי הקריאה באמת כדי להחשב בגדר "לכל אשר יקראהו באמת"?

תשובה: כותב ר' אליהו דסלר זצ"ל בספרו מכתב מאליהו שדבר זה דורש שני תנאים: **א.** שיכאב לאדם בלבו את אשר מבקש בפיו, וכגון אדם שיש לו משכורת מכובדת אלא שחפץ הוא בתוספת, הרי שלא יתפלל בכאב לב, לעומת מי שפיתרוהו מעבודתו שבועדי יתפלל בכאב לב, **ב.** שיפנה האדם להקב"ה כמושיע בלעדי ולא שיפנה אליו לשם סיוע, וכגון אדם הנתון במשפט קשה ודאגתו רק על 20% בלבד כיון שהבטיחו לו כבר 80% הרי שפנייתו להקב"ה היא רק בשביל 20% ואילו על 80% הוא רגוע שיגיעו לו מגורמים אחרים זה לא נקרא תפילה באמת, ובהצטרף ב' תנאי אלו יהיה האדם בכלל "יקראוהו באמת".

במסגרת פעילות שיעור קבוצתי המתקיים מידי יום רביעי בענייני חסידות ברסלב למדו חברי השיעור על הצדיק "רבי ישראל קרדונר", הוא היה מהרבנים הבולטים בדור הרביעי של חסידות ברסלב, דאג להפיץ את תורת ברסלב הן בספרים והן בריבוי תלמידים שנהרו אחריו.

היה מרבה להתפלל ולדבר עם ה', ומרוב דבקו ויראתו לא היה מותר זמן לעצמו.

חברי השיעור החליטו לנצל את ההזדמנות וביום פטירתו ט' חשוון נסעו צפונה לטבריה להשתטח על קברו של הצדיק. נסיעה של מצוה, סעודת מצוה והרגשה של התעלות והתרוממות ליוותה אותם באותו לילה, ואכן חוויה רוחנית זו השאירה רושם רב על כל המשתתפים.

תלמידו המובהק רבי ישראל דב אודסר אמר עליו "כי הוא (רבי ישראל קרדונר) הוכחה למה שרבי נחמן יכול לעשות מילוד אשה", ואכן גם לקברו של רבי ישראל דב אודסר הקבור בהר המנוחות בירושלים נסעו השבוע חברי השיעור סמוך ליום פטירתו.

ברכתנו לכם חברי השיעור - שיתקבלו התפילות ברצון ותמשיכו לעלות מעלה מעלה ביראת שמים ודבקות ב-ה'.

לאהוב צדיק זה טבעי...

"ויהאב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבה אהבה את יעקב" (פ' כה פס' כח). צריך ביאור מדוע רק לגבי עשו מסבירה לנו התורה מדוע אהב אותו יעקב, ואילו לגבי יעקב לא הסבירה התורה מדוע אהבה אותו רבקה, ושמעתי מבארים בזה כיון שעשו היה רשע ממילא לא שייך לאהוב אותו סתם ואם אנו רואים שיצחק אהב אותו אז צריך טעם למה אהב אותו, וזה שמסבירה לנו התורה שהוא אהב אותו כי צייד בפיו, שהיה צד אותו בשאלות ומשקר עליו, אולם לגבי יעקב אבינו לא צריך סיבה מדוע לאהוב אותו, כי עצם זה שהיה צדיק איש תם יושב אוהלים זה סיבה מספקת כדי לאהוב אותו.

מי הגדול ומי הקטן...

"ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול וכו' ותלבש את יעקב בנה הקטן" (פ' כו פס' טו), הקשה השפתי כהן מדוע נאמר "בנה הגדול ובנה הקטן" הלא הדברים ידועים שעשו הוא הגדול ויעקב הוא הקטן, וביאר בזה כיון שרבקה אמרה ליעקב "עלי קללתך בני" וביאר התרגום "עלי תאמר בנבואה", ורצתה לבחון את נבואתה בבגדיו של עשו, כיון שהיה עשו יותר ארוך מיעקב, וכולם היו אומרים זה גדול מזה, ולכן קראו לו עשו מלשון שהיה גדול ועשוי, והלבישה את בגדיו ליעקב לראות אם הם יתאימו בדיק על מידתו ואז נתאמת נבואתה, כמו שדוד המלך לבש את בגדי שאול ועלו עליו בדיק כמידתו ובוזה נתאמת שהוא המלך, ולכן כתיב "בנה הגדול" בכתיב חסר לומר שלא היה גדול במעלה אלא בקומה, והלבישה את יעקב בנה הקטן, וכשראתה שזה הולם אותו בדיק כמידתו הבינה שנתאמתה נבואתה, ומיד "ותתן את המטעמים" וכו'.

זה לעומת זה...

"ויקרא שמו עשו", ויקרא שמו יעקב" (פ' כה פס' כו), ביאר בספר דגל מתנה אפרים, מדוע אצל עשו נאמר בלשון רבים "ויקרא" ואצל יעקב נאמר בלשון יחיד "ויקרא", כיון שעשו הוא סמל השקר כמו שאמר חכמינו במדרש "הוא שווא שבראתי בעולמי" ולדאבון לב הרבה אנשים נמשכים אחרי השקר ונכרכים אחריו, הוא מפתה הוא נוצץ, ולכן נאמר "ויקרא" - הרבה אנשים שייכים לדרכו של עשו, לעומת זו יעקב הוא סמל האמת כמו שנאמר "תתן אמת ליעקב" וללכת עם האמת עד הסוף זה קשה ואין הרבה אנשים שעומדים במקום זה, ולכן נאמר "ויקרא" - מעט אנשים שייכים לדרכו של יעקב אבינו.

מה הולך ביחד ומה לא...

"ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אוהלים" (פ' כה פס' כז), צריך ביאור מדוע לגבי עשו נאמר פעמיים "איש" - איש יודע ציד איש שדה, ואילו לגבי יעקב נאמר רק פעם אחת "איש" - ויעקב איש תם יושב אוהלים, ושמעתי לבאר בזה כיון שאצל עשו היו ב' מידות רעות גם היה שקרן וגם היה בטלן, מידות גרועות שאין אחת קשורה לשניה, וכמו שיכול להיות אדם שהוא שקרן ומגדל הוא שקרן ואינו בטל כלל, וכיון שכך אצל עשו כתוב פעמיים "איש" כנגד ב' מידות רעות שהיו שוכנות בו, אולם יעקב הוא יסוד מידת החסד והאמת שזה "איש תם" וא"כ בוודאי שיהיה יושב אוהלים מפני שכשיודע האדם את האמת מה חובתו בעולמו הוא תמיד יושב ולומד ולכן כתוב אצל יעקב רק פעם אחת "איש".

חידה:

בבית הכנסת אני נמצא מהבוקר, ובחנוכה אני בא רק בערב, מי אני?

תשובות ניתן לשלוח ב-SMS לפנ: 054-3434642

בין הפותרים נכונה יוגרל: לגו על שלט

חידה מחדש קודם: איזו אומה מתוך השבעים אומות שמה הוא כשם צמח מאכל? פתרון: "תירס" (בראשית פרק י' פסוק ב').

נפלאות הבריאה

אחד של גרגירי רימונים, כחצי שעה לפני האימון והתוצאות היו מרחיקות לכת: בדיקות שנעשו על כל 19 האצנים הראו כי תוך שבוע בלבד, הרימון שיפר משמעותית את זרימת הדם בנפש, הם הרגישו רעניים ונמרצים יותר וההישגים באימון היו אף הם טובים.

לפני כשנה הצליחה פרופ' רות גביוון לגלות כי הקרם שהשתמשה בו הוא הרבה יותר מ'עוד' קרם. היה זה קרם שמכיל בתוכו שמן זרעי רימונים, ומרגע שהתוודעה לרכיבים שהוא מכיל בתוכו - הנושא שקרן אותה, והיא החליטה לחקור אותו עד תומו. "ראיתי 80-90 אחוז מהזרעים הם שמן חומצה פונוסית, או מה שנקרא אומגה 5 מדובר בחומצת שומן בלתי רוויה שנחשבת לאחד מנוגדי החמצון הכי חזקים בטבע". משם למעבדה שלה - הדרך הייתה קצרה, פרופ' גביוון החליטה לבדוק את השמן מדעית, ושם למעשה נולדה חברת הסטרט-אפ שלה - שכיום מייצרת כמוסות שמן רימונים על פי נוסחה מיוחדת שהמציא בעלה של רות פרופ' אלברטו, יחד עם פרופ' נוסף בשם שלמה מגדסי.

פרופ' גביוון שכיום עומדת בראש המעבדה לחקר מחלות מוח ניוונית במחלקה הנורולוגית של המרכז הרפואי הדסה ובית הספר לרפואה באוניברסיטה העברית - מסבירה כי בדיקות המעבדה שעשתה הראו שטיפות שמן זרעי הרימונים כשהן מיוצרות בצורה של ננו-טכנולוגיה - חזקות פי מאה מהאפקט שמתקבל בגוף אחרי צריכת השמן לבד.

הסיבה לכך לדבריה היא שהטיפות הזעירות אינן נשארות במערכת העיכול לאורך זמן כי אם מגיעות היישר למערכת הדם - ומשם ישירות למוח. עם זאת, כשנשאלה האם היא סבורה כי יש בידיה פתרון למניעת מחלות מוח ניוויות כמו האלצהיימר, השיבה פרופ' גביוון: "בואי לא ניסחף. אף שבמעבדה רואים באמת שזה גורם לרידה דרסטית במות תאי המוח - מדובר בצעד קטן שמאחד בתוכו תקווה גדולה", היא מסכמת.

הרימון

מי מאיתנו לא היה רוצה לחיות חיים טובים ומאושרים, כל בר דעת יודע שאחד הפרמטרים החשובים ביותר בדרך לשם הוא שמירה על בריאות איתנה - הימנעות ממאכלים והרגלים מזיקים מחד, ודבקות בהרגלים חיוביים שתורמים לבריאותנו, מאידך עשרות מחקרים שבוצעו בשנים האחרונות על השפעותיו החיוביות של הרימון והמוצרים המופקים ממנו (כדוגמת שמן ומיץ רימונים) על גופנו, גילו קשת רחבה של יתרונות משמעותיים כגון סיוע בשמירה על בריאות המוח והזיכרון, מניעה וטיפול בדלקות שרירים ובדלקות פרקים, ניקוי שומנים מהדם והכבד, שיפור מדדי לחץ הדם ועוד.

בעקבות המחקרים החלו תעשיות רבות בעולם לאמץ את הרימון לתכשירים שונים שמסייעים בשמירה על הבריאות, אחד מהם הוא שמן המופק מזרעי הרימון ומיוצר גם בארץ.

מחקר שבוצע בשנת 2008 למניית מצא כי מיץ רימונים טבעי 100% הוא בעל יכולת נוגדת חמצון שגדולה פי 20 ממשקאות טבעיים אחרים שמומלצים למניעת חמצון הכולסטרול הרע, כדוגמת יין אדום ומיץ אוכמניות. מחקר דומה של פרופ' מיכאל אבירם מהפקולטה לרפואה בטכניון, בדק ומצא כי צריכת 50 מ"ל מיץ רימונים מדי יום, במשך שלוש שנים - הפחיתה בצורה משמעותית חמצון של כולסטרול רע בקרב מטופלים עם טרשת עורקים ולחץ דם גבוה, זאת ועוד חוקרים מאוניברסיטת נאפולי באיטליה ומאוניברסיטת קליפורניה פרסמו סדרת מחקרים בשנת 2006 למניית, ובה הצנו את השפעותיו מרחיקות פרסמו סדרת מחקרים בשנת 2006 למניית, ובה הצנו במעי הגס, בריאות ובערמונית המחקרים הראו כי במקרים אחרים, מיץ הרימון אף חיסל את התאים הסרטניים כליל.

הרימון גם עשיר בחומרים בשם ניטרטים - שמסייעים לשיפור זרימת הדם בגופו. במחקר שנעשה על ידי חוקרים מאוניברסיטת קליבלנד נבדקו 19 אצנים שהתבקשו לצרוך גרם